

Pár vzpomínek nejen nad fotografiemi

Ing. Jiří Deliš, emeritní předseda KVM 1881

Je tady další kulaté výročí založení našeho klubu. Za těch dlouhých 140 let prošlo klubem tisíce veslařů i patriotů klubu a Města Mělník. A nebyli to jen slavní vítězové regat. Ne každý už zná jména Josef Straka, Vojtěch Vaina, Vladimír Vaina, PhDr. Otakar John, MUDr. Jan John, CSc, Vojtěch Hvězda, JUDr. Augustin Brožka, Josef Klos, Hubert Havránek, JUDr. Jaroslav Anděl, RNDr. PhMr. Mirko Matějka, Karel Stibor. Omlouvám se všem ostatním. Mimo Vojtěcha Vainu jsem měl tu čest všechny znát osobně. V osmdesátých letech se prvorepublikoví členové scházeli v Zámecké vinárně. Několikrát jsem se jejich setkání zúčastnil a poslouchal jejich vyprávění. Tato tradice vydržela ještě za mého předsednictví, kdy jsme je zvali do klubu. Až nebylo koho zvat. Bylo pro mne i Frantu Martínka velkou ctí, když jsme v roce 1970 vyhráli, s kormidelníkem Láďou Vovsem, přebory Čech v Litoměřicích a cenu nám předával předseda Slavoje Litoměřice Josef Straka. Ten Josef Straka, který za náš klub vyhrál 17x mistrovství republiky. Přesto byl z Mělníka v roce 1950 „vystěhován“. V Litoměřicích si ho velmi vážili a dokonce byl v letech 1968 až 1973 jejich předsedou.

Rád bych se podělil o své vzpomínky na klubovní život, na jinou, ale krásnou dobu. Když jsem ve 12-ti letech začal v roce 1961 chodit do klubu, byl jsem v té době ještě na veslování mladý. Přesto se nás ujali zkušení trenéři, např. PhDr. John, Hubert Havránek či pan Fryč. Buď podle nás běhali po břehu nebo s námi jezdili na kormidle. Závodilo se až od 15-ti let v tehdejší mladším dorostu. Žáci soutěžili ve stylu. To při polední pauze, při závodech rozhodcovský sbor sledoval styl veslování žáků na skulech. Vítěz byl jasný už předem. Stejně starý, nyní PhDr., Jan Vojta. Ten od mala jezdil na skifu svého strýce MUDr. Johna a vždy vyhrál. Musím uvést, že jeho technika a styl neměly u nás ostatních konkurenci. Jen připomenu, že PhDr. Jan Vojta vyhrál v roce 1966 mistrovství republiky ve skifu staršího dorostu, nyní juniorů. Na těchto stylových závodech jsme mohli jet na Buřňáku, který byl gigovou závodní lodí pro mladší dorost. Na trénování jsme měli o hodně těžší skul Hadík. Ten žádný žáček nemohl unést. Vždy musel požádat o pomoc. Na vynesení na plato to ještě šlo, v šatně se vždy našel nějaký pomocník. Horší to bylo po přistání. To všichni z balkonu zmizeli a muselo se čekat, až se někdo slituje. Občas se mi povedlo projet se i na Buřňáku. To když přistál nějaký mladší dorostenec a nebyl nikdo, kdo by mu pomohl skul vynést. Tak jsem se obětoval a na Buřňáku jsem si vyjel i za cenu, že si této mé vyjíždky všimne i někdo z vedení klubu a vynadá mi. Pravidelně jsem to schytával od Dr. Matějky. V té době jsem nechápal, že ničím závodní loď. A lodě nebyly. V roce 1961 byla půlka loděnice zaplněna kanoemi. Lodní park byl zničen nesmyslným náletem Rudé armády 10. května 1945. Jedna bomba zasáhla i naší nádhernou loděnici. Většina lodí byla získána převzetím po zaniklém německém veslařském klubu Regata. Pak jsme dostali darem ještě několik lodí z Litoměřic a Tanvaldu. Později byly lodě přidělovány ČSTV (pro mladší: Československý svaz tělesné výchovy), ale i těch bylo málo. V tom nám pomáhal i JUDr. Jaroslav Polák, který byl členem předsednictva Svazu veslování. Většina byla vyrobena ve východním Německu a kvalitou zaostávala za ostatními světovými výrobci. Se získáváním lodí v té době mám osobní zkušenost. MUDr. Vlasta Vavřínová byla v mladších letech několikanásobnou mistryní republiky, ale neměla vhodnou loď. Oslovil jsem Milana Malenínského, který měl za svaz veslování na starosti ženskou reprezentaci, zda by se nějaký vhodný skif nenašel. A našel! Stálo mě to lahev Ludmily a švýcarský skiff byl doma v klubu.

Na závody se jezdilo nákladními auty. Pod mostem byla ocelová trubková konstrukce a ta se musela naložit na korbu. Lodě, vesla, krákorce, slaidy se musely donést pod most. V loděnici byly staré matrace, kterými

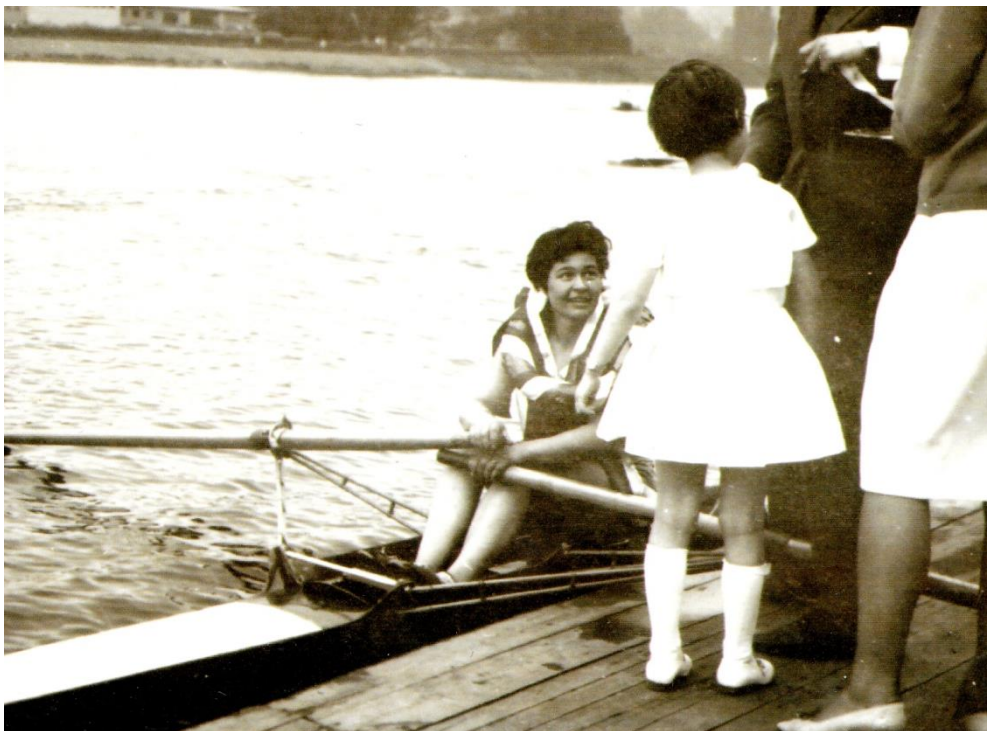
jsme vyložili podlahu korby, abychom seděli na měkkém. Oblékli jsme si staré kabáty, kulichy, zabalili do dek a vyrazili na závody. Dnes by nás považovali za bezdomovce, „tak nám to slušelo!“ Když byla zima či přšelo, nebylo to příjemné. O to více jsme se k sobě tulili. Jezdilo se ještě po staré silnici kolem Vrázovy vyhlídky. Na malém náměstí, tam, kde je dodnes kniha a ústí Seifertova ulice (dříve Švermova). Byl tam ostrůvek a na něm stával kandelábr. Pokud řidič nákladáku rychle zatočil doprava na Prahu, tak často urazil špičku osmy. A pak měl správce pan Jiří Žaba plno práce. Ještě zmíním jeden náš zvyk. Na malém náměstí Karla IV. jsme při průjezdu „práskali“. Předřečník jako na procesí velmi rychle zadrmolil: „já ji ho tam, mig ho tam a proto“ a to už byla chvíle pro ostatní, kteří zařvali: „prásk, prásk, prdel“ a jeli jsme dále, zatímco kolemjdoucí nevěděli co se děje. Nejčastěji vzpomínám na předřečníka Václava Stránského, vynikajícího kormidelníka a ještě lepšího stroka. Strokoval nám i práskání. Ještě k dopravě na závody. Jelikož se chodilo do školy a do práce i v sobotu, byly závody většinou jednodenní. Takže sraz v klubu byl třeba v neděli ve 4 hodiny ráno. Naložit lodě a ostatní, dojet na místo regaty, smontovat lodě, odjet závody, odstrojit lodě, naložit a jet domů. Návraty za tmy byly normální. Lodě a ostatní materiál se jen daly do loděnice a nahození lodí probíhalo až v pondělí. Byly případy, že jsme na závody jeli i po vodě. Z lodí se udělal vor, pan Žaba připojil člun a už se jelo. Seděl jsem na kormidle osmy a udržoval směr. Takto jsme jeli do Neratovic i do Roudnice nad Labem. Rád bych vzpomněl i na údržbu lodí a vesel. Po skončení sezony se lodě a vesla škrábala skleněnými střepy. Teprve pak se to ošmirglovalo. Šmirglpapír byl drahý a těžko se sháněl. Před novým lakováním se musela loděnice pokropit, aby v ní nelétal prach. Pak se první nátěr zabrousil pod vodou. A lakovalo se znova. Vše pod vedením pana Jiřího Žaby a myslím i Jirky Šantína.

O loděnici pečovali manželé Žabovi. Nepamatuji si, že by pro členy, a zvláště nás mladé, neměli čas a hlavně pochopení. Pan Jiří Žaba, přestože byl několikanásobný mistr republiky a držitel medailí z ME, byl vždy ochoten pomoci a především opravit jak lodní materiál, tak i něco v loděnici. Myslím si, že jsme ho hojně zásobovali. Když v roce 1962 „Mlazická“ osma starších dorostenců vyhrála jak mistrovství republiky, tak Zlaté veslo, předělal jim pan Žaba vesla na lopaty ze starých precláků. Šlo zvětšení plochy lopatek. Paní Ludmila Žabová udržovala v klubu pořádek a starala se o ubytovnu. Když něco potřebovala, tak jsme ji automaticky pomohli. Při jejím oslovování jsme také používali její dřívější příjmení paní Karafiátová. Ve správcovském bytě spolu vychovávali tři syny, nejstaršího Jiřího Žabu ml., Karla Karafiáta (úspěšného reprezentanta, osminásobného mistra republiky) a neméně úspěšného Jiřího Karafiáta. Pro nás byl Jiří Žaba ml. Kudel a Jiří Karafiát byl pro rozlišení malý Jirka. Kudel byl urostlý po otci a zdědil po něm i dobrosrdečnou povahu. Vlastnil motorku JAWA 350 a občas mě svezl. To byl zážitek. Jinak jsme také využívali malé motocykly Pionýr nebo Moped našich starších kolegů. Když vyjeli na trénink a ztratili se z dohledu, už jsme si jejich motorky „půjčovali“ a jezdili až k překladišti. Asi to věděli, ale neřešili.

Rád bych připomněl i další veslaře, kteří spojili svůj život s klubem. JUDr. Jaroslav Anděl, ač bydlel v Praze, často na Mělník a do klubu jezdil. Byl chodící kronikou klubu. Často jsme se vídali. Při Primátorkách jsme několikrát byli spolu. Po jejich skončení jsem míval pozvánku, jako člen dozorčí komise veslařského svazu, na společenské setkání. A Jardu jsem bral s sebou. U vchodu jsem pořadatelům jen řekl, že jde o nejstaršího žijícího vítěze Primátorek z roku 1933 a už si dával vínečko. Pil červené, říkal, že špatně vidí a bílé by neviděl. Nevím, jak to bylo, ale jak šla kolem mladá dívka, tak to zázrakem hned viděl. To ho drželo celý život. JUDr. Jaroslav Polák, zastával vysoké funkce ve veslařském svazu i v našem klubu. Ing. Jiří Líska, spíše nenápadný, ale velmi pracovitý a hodný člověk. Jiří Šantín, který už přes 60 let stále vesluje. S panem Žabou opravili plno lodí a dalších věcí v klubu. Vladimír Šnajdr, který také už přes 60 let vesluje. Jako stavař a majitel velké a úspěšné stavební firmy po celá desetiletí při údržbě loděnice a přepravě všeho možného je nenahraditelný. Miloslav Sojka byl a je i nyní velmi úspěšným veslařem. Velkým přínosem pro klub byla jeho dlouholetá trenérská práce. Také vzpomínám na Jana Příplatu, který byl vynikající veslař a do klubu

neustále chodil. Z těch mladších je to Josef Vondrouš. Nejen, že ještě vesluje, ale dlouhé roky se staral o správu loďnice. Samostatnou kapitolou je klan rodiny Krejzů. Nejstaršího Zdeňka znají i ti nejmladší. Jeho mladší bratr Stanislav byl velmi dobrým kormidelníkem i veslařem. Později se především staral o loď. Také jejich bývalé manželky Dana Grudová a Alena Herinková veslují a pracují pro klub dodnes. A třetí generaci zastupuje Ing. Jan Krejza, Ph.D., který je jak veslařem, tak funkcionářem klubu. Když to shrnu, tak si posledních 60 let v klubu neumím představit bez rodiny Krejzů. Opět jsem nezmínil desítky dalších, kteří se na chodu klubu podíleli a podílí. Omlouvám se jim.

A nyní konečně fotografie.

Nerad bych zapomněl na naše úspěšné ženy. Na první fotce je Ing. Jana Čvančarová v roce 1963, po vítězství v závodě O stuhu Podolí. Dcera prvorepublikového veslaře v té době byla jedna z nejlepších veslařek. Úspěšně reprezentovala naši republiku. Slibně se rozvíjející kariéru ukončilo narození syna Zdeňka a studie na VŠ.

Na druhé fotografii jsou sestry Jelínkové. Dole na bobku je Alena se sestrou Vlastou (dnes MUDr. Vavřínová). Alena také zvítězila v závodě O stuhu Podolí a to v roce 1978. Je několikanásobnou mistryní republiky, reprezentovala naši republiku na několika MS a ME. V posledních padesáti letech byla i funkcionářkou klubu a neúnavnou organizátorkou. V současné době je i funkcionářkou Svazu veslování. Její ochota, nasazení a pomoc i v mimoklubových záležitostech je obdivuhodná. Zvláště pak v otázkách pomoci při zdravotních problémech. Jako bývalá ředitelka mělnické pobočky Českého červeného kříže má přehled o možnostech léčby a nároků na léčbu. O tom by mohli vyprávět František Martínek, JUDr. Jaroslav Polák a v současnosti i Radek Andrej. Je s podivem, co všechno stihla i stihá. 3 děti, trénovat sama sebe i druhé. Abych nezapomněl, ještě je dlouhodobá zastupitelka Města Mělník a oddávající. Klobouk dolů.

Třetí fotografie je z Litoměřic 1959, před loděnicí. Zleva je mlynář Vladimír Vaina, který 6 let dělal předsedu klubu. Mnohonásobný mistr republiky a vítěz Primátorek. RNDr. PhMr. Mirko Matějka dlouholetý funkcionář. Vzadu je Jiří Šantín. Čtvrtý stojí mladý Karel Karafiát. Vzadu je Ing. Jan Štěpánek.

Zde bych se rád zastavil a zavzpomínal. Štěpánkovi bydleli na rohu ulice Jiráskovi a Pražské, my jsme bydleli ob jeden dům. Jeho děda z tátovi strany byl František Štěpánek, blízký spolupracovník Tomáše Bati. V době Baťova pobytu v USA byl prokuristou a vedl Baťovi továrny. Sám si ve Zlíně vybudoval vlastní obuvnickou továrnu. V letech 1908 až 1919 byl starostou Zlína. V roce 1915 začal budovat továrnu na boty i v Praze Hostivaři, kam po rozchodu s Baťou zamířil. Zatímco Baťa vyráběl levné boty pro každého. František Štěpánek vyráběl mimořádně kvalitní boty značky Ogar a vyvážel je do celého světa. V roce 1946 byl podnik znárodněn. Jeho syn si vzal za ženu dceru JUDr. Augustina Brožka, našeho rekordmana ve funkci předsedy klubu. Mezi lety 1920 až 1951 byl předsedou celkem 17x. Sám si na Dr. Brožka pamatuji, měl ve svém domě advokátní kancelář. Jeho žena ještě dlouho o holi chodila do klubu. Vždy se převlékla, šla proti proudu až k soutoku. Navlékla si hůl za rameno a plaval až k mostu. Takto sportovala od jara do podzimu, bez ohledu na počasí. Rodina Štěpánkova se vrátila do Hostivař až po sametové revoluci. Restituční zákon se na jejich továrnu nevztahoval a tak Ing. Jan Štěpánek musel rodinný podnik koupit i se zařízením autoopravny, a tak vznikla firma Auto Štěpánek. Jelikož pracoval více jak 30 let v modřanské čokoládovně, přestavil část továrny na výrobu cukrovinek. Stejně jako dědeček vyvážil do celého světa, jen už ne boty, ale cereálie pod značkou Fly.

Před Honzou Štěpánkem je Petr Chvojka a malý Jirka Karafiátů. Vzadu je Jan Příplata a na konci je Vladimír Vaina ml. Toho už nepamatuji. Vladimíra Vainu st. jsem znal dobře. Rodinný mlýn jim znárodnili a později zbourali. Stál na spojnici ulic Na Malém Spořilově a Bezručovi. Sám bydlel v Klidné ulici na Pšovce. Poznali jste ho už na dálku. Vždy vedl své kolo. Často jsme se bavili a on často opakoval: Nejhorší je, když otec přežije syna. Nikdy se s tím nevyrovnal.

Čtvrtá fotografie je z roku 1934 a jsou na ni význační členové klubu. Zleva je to Julius Stein. O něm nevím nic. Snad to byl kormidelník, ale ve výsledkových listinách jsem na jeho jméno nikdy nenarazil. Ani ho nikdo ze starších členů nikdy nevzpomněl. Dále to je Vojtěch Vaina, mlynář na Pšovce. Od roku 1920 do roku 1946 se střídali v předsednictví klubu s vedle stojícím JUDr. Augustinem Brožkou. Vojtěchu Vainovi se říkalo otec Vaina. Čtvrtým v řadě je JUDr. Jiří Jelen. Je posledním majitelem tiskárny U tanku. Jeho děda tiskárnu založil roku 1871 a byl veřejně činným. Třicet let byl náčelníkem Sokola a připravil stavbu Tyršova domu. Zemřel v roce 1904, kdy byl Tyršův dům otevřen. Po smrti otce v roce 1929 JUDr. Jiří Jelen převzal vedení tiskárny. V roce 1948 mu byla znárodněna a nesměl v ní pracovat ani jako dělník. Podobně jako Josef Straka byl „vystěhován“ z Mělníka do Štětí, kde pracoval v papírně. Zemřel v pouhých 55 letech, stejně jako děda a otec. Posledním v řadě je Dr. A. C. Nor, jedná se o pseudonym. Vlastním jménem Josef Kaván, publicista, spisovatel a editor. Napsal 15 knih, které i vydal. Psal pro různé časopisy. Po válce byl obviněn z kolaborace a vyloučen ze Syndikátu českých spisovatelů. Znovu publikovat směl od roku 1956. Na jeho počest se do roku 2014 každoročně konala literární soutěž pro mladé autory „Hlavnice A. C. Nora“. I v jeho případě si nepamatuji, že by se o něm někdo zmínil. Zřejmě jde o případ, jak tvrdil Maxa Čvančar, otec Jany, být členem KVM bylo za 1. republiky velice prestižní.

Tím bych uzavřel své útržkovité vzpomínky na dění v klubu a na jeho členy. Přál bych si, aby Klub veslařů mělnických 1881 tady byl i dalších letech, aby nepřestal navazovat na svou mimořádnou historii, aby měl velkou členskou základnu, aby se v klubu udržovala dobrá nálada a samozřejmě, aby mělničtí veslaři byli stále na závodech vidět, nejlépe jako vítězové. To si opravdu přeju.

Mělník září 2021